Erilaista asumista

Konttitalo on täynnä tarinoita

KIERRÄTYSMATERIAALIN MYÖTÄ TALO RAKENTUU MYÖS ERILAISISTA TARINOISTA.

Neljä merikonttia, vanha grillikioski ja massiivinen määrä kierrätysmateriaalia. Siitä syntyi talo, jollaista ei varmasti löydy toista.

ERJA SAARINEN
JANI LAUKKANEN, KUVAT

Ulospäin kontit erottuvat vain autotallin ovissa. Muuten talo sopeutuu ympäristöön täydellisesti.

Enimmin kontit näkyvät talon sisäseinissä. Alkuperäiset kolhutkin on jätetty tarkoituksellisesti näkyviin.

”Mi mistä innostus konttitaloon syntyi?” **Niina Merta** pohtii. Idea oli joka tapauksessa nimenomaan hänen.

”En tiedä. En varmaan ollut ikinä edes nähnyt konttitaloa livenä, mutta jostain syystä ajatus sellaisesta vain kiehtoi kovasti - vaikka tajusin sitä pidettävän Suomessa höpöhöpöjuttuna.”

Nyt Vihdin Nummelassa sijaitsevassa konttitalossa on kuitenkin asuttu jo reilut 1,5 vuotta. Asukkaat ovat tyytyväisiä, ja alussa hieman epäluuloiset naapurit pitävät taloa jo ”alueen hienoimpana”.

Kaikki alkoi grillikioskista

Haaveet nytkähtivät liikkeelle, kun huutokauppa.fi:stä löytyi myynnissä oleva grillirakennus.

”Tajusin, että siinähän on tarjolla valmis tekniikka viemäreineen ja ilmanvaihtoineen. Tarvitaan enää kontit ympärille, niin saadaan talo pystyyn”, Merta muistelee.

”Piti äkkiä herättää kesälomalla oleva mies päiväunilta. Aikaa päätöksentekoon oli nimittäin todella vähän: huuto sulkeutui samana päivänä.”

Pikalähtö tutustumiskäynnille tarjosi lisähaasteen päätöksentekoon: kohdetta pääsi ainoastaan kurkistelemaan ikkunoiden läpi, koska välittäjä oli hukannut avaimet.

”Niinalla into alkoikin hiipua, mutta minä taas innostuin asiasta. Näin muun muassa heti, että rakennus on arkkitehdin suunnittelema. Ajattelin, että jos tästä ei saada taloa, tehdään siitä kesämökki tai varasto”, **Kimmo Lehtola** jatkaa.

Puolentoista tunnin sisällä tehtiin kaupat, joita ei ole kaduttu.

Avaraa tilaa ja kerroksellisuutta

Kauppojen jälkeen alkoi intensiivinen talon suunnittelu ja luonnosten piirtely, konttimäärän arviointi ja asettelu. Isona apuna siinä oli Lehtolan arkkitehtitausta.

Lehtolan mukaan konttitalon tekeminen ei sinänsä eroa kovinkaan paljon tavallisesta rakentamisesta. Kyseessä on vain yhdenlainen runkojärjestelmä.

”Pitkä ja kapea rakenne asettaa tietysti suunnittelulle omat haasteensa. Mutta esimerkiksi aukotuksia voi tehdä lähes rajattomasti, kunhan huomio kantavuudet. Maailmalla konttitaloihin tehdäänkin usein paljon avaraa tilaa.”

Kontit myös mahdollistavat kerrosrakenteisen talon tekemisen. Kestäväthän ne hyvin kuormia ja nostamista täydessä kuormassa päällekkäin. Muun muassa vanhemman tytön huone sijaitsee autotallin päällä.

”Jossain määrin on harhaluuloja siitä, että konttiasunnon voisi rakentaa ilman

JESSE LEHTOLA.

rakennuslupaa. Mutta konttirakentamista koskevat yhtä lailla samat säädökset kuin muutakin rakentamista. Tosin koska kontti itsessäänhän ei ole rakennustuote, tarkka rakennustarkastaja voi edellyttää erillistä rakennuspaikkakohtaista hyväksyntää siitä, että kontti soveltuu asumiseen”, Lehtola muistuttaa.

Rakennusalan ammattilaisen oli helppo huomioida eri määräykset jo suunnitteluvaiheessa.

”Rakennusvalvontaan toimitettiin asianmukaiset selvitykset, asemakaavamääräysten mukaan taloon suunniteltiin lautaverhous ja pulpettikatto, talo istutettiin alueen muihin taloihin sopivaksi. Sekin huomioitiin jo suunnitteluvaiheessa, että alueella suositaan lasiterasseja.”

”Kyllä kaavoituksessa ja rakennusvalvonnassa ensin vähän mietittiin, että Perhosniittyynkö talo merikonteista. Mutta kun suunnitelmat oli esitelty, vastaus oli, että siitä vain, hyvältä näyttää”, Lehtola kertoo.

Kontit alkavat hahmottua taloksi, kun niiden päälle syntyy vesikatto.

Monet lamput kertovat tarinaa entisestä pankista.

Niina Merta haluaisi jokaisen tilan olevan "huone". Se näkyy muun muassa kylpyhuoneen tapeteissa.

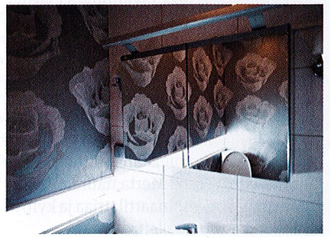
Grillirakennuksen hyödyntäminen ei onnistunut aivan alkuperäisten suunnitelmien mukaan. "Tässä sen raamit kuitenkin ovat, ja niille merkittävää taustaa löytyy vanhoista valokuvista", Kimmo Lehtola ja Niina Merta toteavat.

Kierrätysmateriaali sopii hyvin myös moderniin rakentamiseen.

Paloturvallisuusvälineet löytyvät olohuoneesta. "Niiden päälle tuleva kansi tekee kokonaisuudesta taideteoksen. Tämäkin ratkaisu löytyi yhteisten messuesittelyiden myötä."

Haasteita ja ratkaisuja

Mukaan valikoitui kaksi pitkää ja kaksi lyhyttä konttia, jotka kuljetettiin tontille syksyllä 2016.

”Silloin kyllä mietittiin, että mitähän naapurit mahtavat tuumata. Ihmettelijöitä riitti, mutta olivathan kontit ja grilli jo erilaisine mittasuhteineen erikoisen näköinen yhdistelmä”, Lehtola kertaa.

Ja kieltämättä, luovaa ajattelua on tarvittu.

Maaperä todettiin pehmeäksi savimaaksi, joten se piti paaluttaa. Oli myös ratkaistava, miten kontit saadaan teräspaalujen päälle. Ratkaisuksi hankittiin vanha siltanosturin runko, joka leikeltiin ja hitsattiin sopivaksi teräspalkistoksi. Kontit nostettiin sen päälle ja hitsattiin kiinni.

Jossain vaiheessa mietittiin sisäseinien vuoraamista kipsilevyllä. Siihen ei kuitenkaan lähdetty, ettei konttituntuma katoaisi.

Lämmityksen osalta on mietitty ekologisuutta ja päädytty hybridiratkaisuun. Talossa on ilmalämpöpumppu, ja poistoil- »

masta saatavalla lämmöllä lämmitetään käyttövesi. Varaavaa takkaa lämmitetään päivittäin. Jokaisessa huoneessa on myös sähköpatteri. Sähkönkulutus on pysynyt kohtuuden rajoissa.

Lämmöneristeet ovat rakenteen ulkopuolella.

”Konttirakentamisen etuna on pinnan absoluuttinen tiiviys. Mahdolliset ilmavuodot johtuvat ikkunoista tai huolimattomasta asennuksesta”, Lehtola muistuttaa.

Selkeistä visioista ja huolellisesta suunnittelusta huolimatta ihan kaikki ei kuitenkaan mennyt ”kuin strömsössä”.

”Keittiöksi tarkoitettu grillirakennus oli kaiken alkusysäys, eräänlainen ydin, mutta sen osalta loppupelit eivät ihan sujuneet: hienot vanhat ikkunat, jotka haluttiin ehdottomasti säästää, eivät läpäisseet energialaskentaa. Sitten sähkömiehet sanoivat heti, etteivät he ota vastuuta vanhoista sähköistä, on laitettava uudet. Lopulta grillistä jäljelle jäivät vain raamit - ja terassille ulottuva puolipyöreä katto”, Lehtola kertoo.

Lopputulos tuntuu kuitenkin omalta ja onnistuneelta.

”Itselle ja omiin tarpeisiin suunniteltu kokonaisuus on aika pitkälle samanlainen kuin lupaa haettaessa. Asumisneliöitä saatiin mahtumaan mukaan 129, kerrosalaa on 159 neliötä. Ja talo on sisältä tilavampi kuin miltä se ulkoa näyttää”, Merta selittää.

Taloon muutettiin vajaan 1,5 vuoden päästä ensimmäisestä ostosta.

”Onhan tämä senkin jälkeen ollut aika hevi-projekti. Sellaista työmaalla asumista nämä muuton jälkeiset puolitoista vuotta”, Merta myöntää mitään katumatta.

Lähtökohtaisesti kaikki mahdollinen on nimittäin tehty itse. Ulkopuolista työvoimaa hyödynnettiin lähinnä vain karkeimmassa runkovaiheessa, ulkoverhouksessa ja katon tekemisessä.

”Esimerkiksi seinien rälläköinnissä ja maalaamisessa kolmeen kertaan automaaliruiskulla oli hirmuinen homma.”

”Minulla ei ole alan koulutusta, mutta kokemusta on nuoruuden raksatöistä ja kolmesta aiemmasta rakennusprojektista. Kyllä minullakin pysyy rälläkkä kädessä. Myös vedeneristykset, tapetointi ja lattialaminaatit ovat olleet minun hommiani”, Merta kokoaa.

Nyt talo alkaa olla valmis. Joitain listoja puuttuu, ja kesällä ulkoverhous maalataan toiseen kertaan.

Talo täynnä tarinaa

Paitsi kontit, myös talon monet muut elementit ovat eläneet omaa elämäänsä jo aiemmin. Kaiken mahdollisen rakennusmateriaalin hankinnan lähtökohtana on ollut kierrätys.

”Saunan lauteet ja kiuas, ikkunat, hanat, kaapistot, valaisimet, valokatkaisijat, terassin lämmittimet”, Merta luettelee. ”Uutta materiaalia on todella vähän.”

Materiaaleja on haalittu niin vanhasta autopesulasta, pankista kuin ystävän vanhasta kotitalosta. Yksi onnenkantamoinen oli vantaalainen purkutalo.

”Siitä korkeimman tarjouksen tehnyt sai ottaa itselleen kaiken, mitä haluaa - ja jättää mitä haluaa. Me kyllä otimme sieltä lähes kaiken”, Merta paljastaa.

”Helposti ajatellaan, että kierrätetty tavara on kämähtänyttä ja kulunutta, mutta kyllä moderniinkin taloon löytyy yhtä jos toista käyttökelpoista. Pientä tuunausta ehkä tarvitaan.”

Grillin mukana tuli iso määrä monenlaista tavaraa pariloista ja pakastimiin.

”Niiden myötä olisi varmaan voinut vaikka aloittaa grillitoiminnan. Niitä olen yrittänyt pistää kiertoon, mutta silti niitä riittää.”

Kierrätysmateriaalin myötä talo rakentuu myös erilaisista tarinoista. Etenkin, koska monista elementeistä on myös taustatietoa.

”Hankkimamme grillirakennus toimi aluksi kahvila-ravintola Rantapurjeena Vaasassa, josta se siirrettiin autogrilliksi Hyvinkäälle. Etenkin Rantapurje on ollut suorastaan legendaarinen paikka, josta on tehty oma laulukin”, Merta kertoo.

”Uteliaisuuttani otin yhteyttä vaasanaikaiseen omistajaan. Hän lähetti minulle ison pinon suunnittelupiirroksia, valokuvia, lehtijuttuja ja muuta tietoa paikan historiasta. Ja kirjeenvaihto jatkuu edelleen. Juuri äsken muun muassa kyselin yhdestä terassille laitetusta hyllystä, että mahtaako se olla peräisin Rantapurjeesta. Olihan se. Nyt sekin tausta tiedetään.”

Bongaa purkutalo

Kierrätysmateriaalihankinta on vaatinut työtä ja jatkuvaa valveillaoloa - sopivien kohteiden bongausta ja luontaista silmää nähdä erilaisten materiaalien, tavaroiden ja niiden osien käyttömahdollisuudet.

”Eihän tämä ihan normirakentamista ole ollut vaan melkoista palapeliä: aina on pitänyt ehtiä jonnekin purkamaan jotain, että täällä pääsisi rakentamaan. Samalla päässä on koko ajan raksuttanut kysymys siitä, miten saisi hyödynnettyä antia mahdollisimman paljon ja mahdollisimman toimivasti.”

”Remontissa tämä toimisi helpommin. Mutta kun kyse on talon rakentamisesta, kaiken natsaaminen toisiinsa on haasteellisempaa. Käytetyt materiaalit kun eivät ole mittatilaustyötä”, Merta huokaa.

”Monenlaisten ideoiden yhteen sovittaminen ei ole tuottanut ongelmia. Minä olen ‘ulko-’, Niina ‘sisäministeri’. Molemmilla on yhtä hyvä maku”, Kimmo Lehtola naurahtaa.

Samalla on syntynyt säilytyshaasteita, sillä materiaalien löytyminen ja akuutti käyttötarve ovat sattuneet harvoin samaan hetkeen. Ilman omaa erillistä säilytyshallia tilanne olisi ollut mahdoton.

”100 neliötä on täyttynyt aika mukavasti”, Merta myöntää. ”Edelleen joutuu vähän väliä pähkäilemään, että mistähän se ja se tarvike löytyy. Nykyinen tavaramäärä kun riittäisi vielä melkein toiseen taloon.”

Voikin sanoa, että rakennus- ja sisustusmateriaalien haalimisesta on tullut pariskunnalle jo harrastus - tai ehkä jopa elämäntapa.

”Päätimme jossain välissä lähteä Tallinnaan vähän tuulettumaan ja ottamaan etäisyyttä rakentamiseen. Vaan mistä siellä itsemme löysimmekään - rautakaupasta, tietenkin”, Niina Merta nauraa.

Mukaan lähti laminaattilattiaa ja kylpyhuoneen kattopaneeleita.

Sisääntulo yllättää: talo on tilavampi kuin ulkoa voisi päätellä.

Yksi Lehtolan suosikeista on kierrätyskiuas: ”Lämmität saunan 60 asteeseen ja pystyt heittämään tunnin puusaunaa vastaavat löylyt.” Ehkä samasta paikasta olevat saunan lauteet lietsovat mielihyvää.

Terassin ulkokaide on peräisin vanhasta purkutalosta, ja tuunattu pöydänjalalla ja vesiputken mutkalla. Värimaailma sopeutettiin autotallin konttioviin.

”Koska olivat edullisia ja mahtuivat autoon.”

Ei halpaa, mutta persoonallista

Konttitalon suurimpana etuna Merta ja Lehtola pitävät rajattomia muuntelumahdollisuuksia. Toista samanlaista taloa ei varmasti tule vastaan.

”Konttitalo sopii erityisesti heille, jotka hakevat jotain persoonallista ratkaisua. Tosin silloin pitää myös tietää, mitä haluaa.”

Kontteja on välillä väläytelty ratkaisuksi opiskelijoiden tai asunnottomien asumisongelmiin. Lehtola ei pidä mallia toimivana.

”Edullisuus ei ainakaan ole peruste. Kontit itsessäänhän eivät maksa juuri mitään, mutta varsinaiset kustannukset tulevat muualta. Maatyöt, perustukset, LVI- ja sähkötyöt on tehtävä yhtä lailla kuin muussakin rakentamisessa. Myös Suomen muihin maihin verrattuna tiukat rakentamiseen liittyvät määräykset ja vaatimukset kasvattavat hintaa.”

”Ja kyllä neljän kontin ja grillirakennuksen hinnalla olisi varmaan saanut jo puurungonkin”, Lehtola laskeskelee.

”Meille kierrätys ja itse tekeminen on tosin tuonut useiden kymmenientuhansien eurojen säästä - kun työtunteja ei ole laskettu.”

Suomi ei täyty konttitaloista

Merran ja Lehtolan koti on tiettävästi ensimmäinen pysyvällä luvalla oleva ympärivuotinen konttitalo. Tuusulassa sellainen on pystytetty määräaikaisella luvalla, Hartolasta löytyy yksi pysyvällä luvalla oleva kesämökki.

Yritystä on ollut enempäänkin. Muutama vuosi sitten Vantaalle suunniteltiin konttikerrostaloa, joka kaatui siihen, ettei ääneneritysmääräyksiä saatu täyttymään.

Edes Konttikodit-yritystä pyörittävä pariskunta ei usko, että konttitalot saavuttavat Suomessa suurta menestystä ainakaan ympärivuotisen asumisen osalta, vaikka kiinnostusta ja tietoisuutta asiaan jo onkin.

”Olemme antaneet tarjouksia kokonaisvaltaisesta suunnittelusta ja toteutuksesta, mutta osa hankkeista kaatuu halpuuden harhaan”, Lehtola kertoo.

”Muualla maailmalla, jossa säädökset ovat lievempiä, homma varmaan etenee. Meillä haastetta asettaa muun muassa asetus asuntorakentamiseen liittyvästä desibelirajasta.”

Niina Merran ja Kimmo Lehtolan konttitalo alkaa olla valmis. Nyt pariskunta haaveilee kuitenkin konttikesämökin rakentamisesta - sitä varten olisi jo konttia ja tonttikin.

”Vaan kunhan nyt saadaan tämä talo ensin lopullisesti valmiiksi. Ja varmaan välillä täytyy vähän levätäkin.” TM